

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2008
Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

V. Hortvík lokalizoval do prostoru domu č. p. 143, bezprostředně na jihu sousedícím se zkoumanou parcelou, polohu kostelíka neznámého svěcení se hřbitovem, který pravděpodobně v 15. století postavili Lichtenštejní a mezi lety 1545–1553 jej věnovali jednotě bratrské. Kostelík byl společně se hřbitovem zlikvidován kolem roku 1711 a získaného stavebního materiálu bylo použito při opravě věže farního kostela sv. Petra a Pavla (Hortvík 1997, 117–120). Je více než jasné, že dokumentované zdivo svou orientací i mohutností neodpovídá charakteru zástavby dnešních Rybářů a jedná se zřejmě o starší strukturu. Domníváme se, že výkopy základů rodinného domu byla pravděpodobně narušena neznámá část výše zmíněného kostela, společně s přilehlým hřbitovem.

Václav Kolařík

Literatura

- Holub, P., Kolařík, V. 2007: Podivín, Rybáře č. p. 144, RD. Terénní dokumentace z akce A040/2007 uložená v archivu společnosti Archaia Brno, o. p. s.
- Hortvík, V. 1997: In media aqua Zwartka (Příspěvek k lokalizaci podivínského hradu). In: E. Kordiovský (ed.): *Podivín. Vlastivědný sborník jihomoravského města*. Brno, 104–123.

Resumé

Podivín (Bez. Břeclav). Mittelalter–Neuzeit. Kirche, Friedhof. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (OKR. PROSTĚJOV)

Dolní ulice. Mladohradištní období, středověk, novověk. Sídlištní vrstvy, město. Záchranný výzkum.

Archeologickým výzkumem realizovaným v průběhu rekonstrukce kabelů VN na ulici Dolní v Prostějově byl získán fragmentární keramický materiál, pocházející z kulturní vrstvy s nálezy z mladší doby hradištní, středověku a novověku, která byla narušena výkopem před domem č. p. 101. Vedle nálezů učiněných prostějovským archeologem Antonínem Gottwaldem již počátkem 20. století v prostoru tzv. „městských jatek“ (např. Gottwald 1931, 114) se tak jedná o další doklad osídlení této části dnešního města Prostějova v raném a vrcholném středověku. Na ZM 1:10 000, list 24-24-12, místo výzkumu určuje bod o souřadnicích 449 mm od Z s. č. a 359 mm od J s. č.

Pavel Fojtík

Literatura

- Gottwald, A. 1931: Můj archeologický výzkum. Prostějov.

Resumé

Prostějov (Bez. Prostějov). Dolní Strasse. Jüngere Burgwallzeit, Spätmittelalter, Neuzeit. Siedlung, Stadt. Rettungsgrabung.

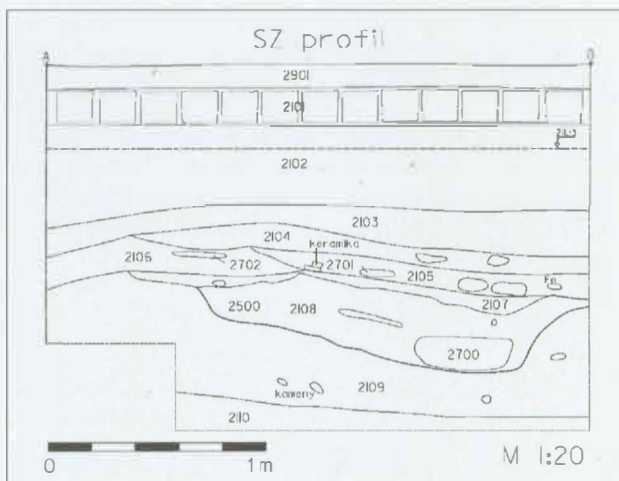
PŘEROV (K. Ú. PŘEROV, OKR. PŘEROV)

Bratrská ulice, p. č. 4925. Vrcholný středověk. Město. Záchranný výzkum.

Dne 11. 6. 2007 byl v místě východního vyústění ulice Bratrská do náměstí T. G. M. (původně Dolního náměstí) na p. č. 4925 proveden záchranný archeologický výzkum. Zde byl v délce 2,5 m zdokumentován profil 2 (obr. 95) u severní stěny rozšířeného výkopu, který porušil souvrství vrcholně až pozdně středověkého stáří. Maximální hloubka v místě rozšířeného výkopu dosáhla 1,7 m od současného povrchu.

Nejspodnější zachycenou vrstvou byl světle šedý jíl, v jehož hmotě se objevovaly drobné uhlíky a nazelenalé skvrny organického původu. Z této odpadní vrstvy byl vzorkováním získán menší soubor keramiky. Z chronologického hlediska je nejdůležitější přítomnost fragmentu ložického poháru, který nám tento horizont klade do období 2. pol. 14. století až 2. pol. 15. století. Následující šedá jílovitá hlína obsahovala malé množství drobných úlomků mazanice, strusky, velké množství uhlíků, úlomky schránek škeblí říčních, fragmenty organického materiálu (větvičky stromů, dřevěné třísky) a především bezesporu nejzajímavější nález – část koženého svršku boty. Keramiku doprovázející jmenované nálezy lze rámcově datovat do období vrcholného či pozdního středověku (14.–15. století).

Do této kulturní vrstvy odpadního charakteru byl zahloben výkop (s. j. 2500), jehož zásyp tvořila rezavohnědá písčité hlína (s. j. 2108), obsahující místy uhlíky, mazanice a zejména organický odpad (odřezky, třísky). Na samotné bázi výkopu ležela část fošny (s. j. 2700), orientovaná ve směru S–J. Ze zásypu jámy pochází soubor keramiky, datovaný do 15. století. Odpadní jámu (s. j. 2500) překrývala tenká vrstva písku žlutohnědého zabarvení (s. j. 2107), která mohla plnit izolační úlohu. Na ni nasedaly dvě terénní vyrovnávky (s. j. 2105, 2106), přičemž vrstva hnědošedé písčité hlíny (s. j. 2105) obsahovala větší množství středně velkých kamenů (travertinů) a organický materiál (dřevěné desky). Vzorkováním byla kromě železného nože získána také kolekce

Obr. 95: Přerov, Bratrská ulice. Profil 2. *Abb. 95: Přerov, Bratrská Strasse. Profil 2.*

keramiky, kterou lze datovat do pozdně středověkého období. Na tyto vrstvy nasadala nazelenalá tmavě šedohnědá písčité hlína (s. j. 2104), obsahující úlomky cihel a keramiku z 15. století. Nad ní se nacházela terénní vyrovnávka (s. j. 2103), obsahující keramiku novověkého stáří.

Nejsvrchnější stratigrafické jednotky jsou tvořeny šterkopískovým podsypem, původní kamennou dlažbou (s. j. 2900) a asfaltovým povrchem soudobé vozovky (s. j. 2901).

Jan Mikulík, Zdeněk Schenk

Resumé

Přerov (Bez. Přerov). Bratrská Strasse. Hochmittelalter. Stadt. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEROV, OKR. PŘEROV)

Optická ulice. Středověk–novověk. Ojedinělý nález. Záchraný archeologický výzkum.

V souvislosti se stavební akcí „Přerov–domov důchodců v ul. Optiky“ byl v měsících lednu až dubnu 2007 proveden záchraný archeologický výzkum formou odborného dohledu nad výkopovými pracemi. Výzkum uskutečnila společnost Archaia Brno, o. p. s., pracoviště Olomouc. Předmětná plocha výzkumu se nachází ve východní části ulice Optická v bývalém areálu základní a mateřské školy a IVS Technik. Předmětná plocha je situována na východním okraji města Přerova, cca 1,5 km od historického jádra města, na levém břehu řeky Bečvy.

V jižní části areálu při terénních úpravách svahu nad blokem C byla z profilu 5 a 6 získána malá kolekce druhotně přemístěné pozdně středověké až novověké keramiky. Ojedinělé nálezy zlomků především glazované novověké keramiky byly také získány ze severní části areálu při hloubení základových pasů u bloku B.

Jan Mikulík, Zdeněk Schenk

Resumé

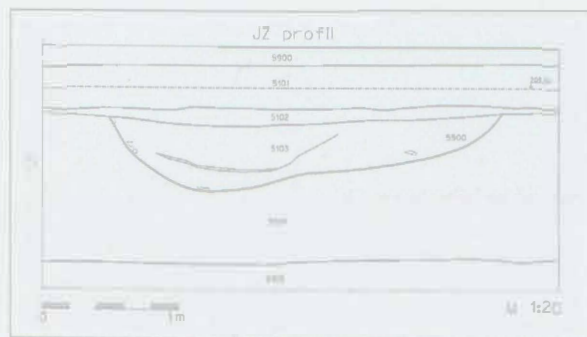
Přerov (Bez. Přerov). Optická Strasse. Mittelalter–Neuzeit. Einzelfunde. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEROV, OKR. PŘEROV)

Ulice Čapka Drahlavského, p. č. 4939. Pozdní středověk–Novověk. Město. Záchraný výzkum.

V souvislosti se stavebními pracemi v rámci investiční akce „Přerov–vodovod v oblasti Bratrská“ byl v červnu a srpnu 2007 proveden záchraný archeologický výzkum formou dohledu nad výkopovými pracemi.

Dne 3. 8. 2007 byla v ulici Čapka Drahlavského, na p. č. 4939 před domem č. p. 8, ručně hloubeným výkopem, probíhajícím ve vzdálenosti 8 m JZ od zástavby, zachycena pozitivní archeologická situace. Zde byl také zdokumentován úsek jihozápadní (Profil 5) i severovýchodní (Profil 6) stěny vodovodního výkopu o délce 3,8 m

Obr. 96: Přerov, ulice Čapka Drahlavského. Profil 5. Abb. 96: Přerov, Čapka Drahlavského Strasse. Schnitt 5.

(obr. 96). Na podloží, tvořené naplaveným světle šedohnědým středně zrnitým pískem (s. j. 5105), nasadl sediment světle hnědého písčitého jílu (s. j. 5104). Horní hranici datace povodňových událostí lze stanovit díky početnému souboru keramiky, pocházejícímu ze záspy (s. j. 5103) odpadní jámy (s. j. 5500), zahluobené do povodňového sedimentu (s. j. 5104). Její zásep, tvořený šedohnědou jílovitou hlínou (s. j. 5103) promísenou úlomky vápence a popelovitými čůčkami, obsahoval velký soubor keramiky z pozdního středověku (15. století). Odpadní jámu překrývala planýrka hnědošedé jílovité hlíny, recentní šterkový podsyp a asfaltová vozovka. Obdobná situace byla zachycena na profilu P7 před domem č. p. 6, kdy na povodňový sediment nasadala kulturní vrstva (s. j. 7103), obsahující početný soubor keramiky pozdně středověkého až raně novověkého stáří.

Jan Mikulík, Zdeněk Schenk

Resumé

Přerov (Bez. Přerov). Čapka Drahlavského Strasse. Spätmittelalter–Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEROV, OKR. PŘEROV)

Žerotínovo náměstí. Raný–vrcholný středověk. Sídliště, město. Záchraný výzkum.

Lokalita se nachází na severní straně Žerotínova náměstí (obr. 97). V místě současné asfaltové komunikace a v ulici směřující z Žerotínova na Horní náměstí v trase pěší komunikace uskutečnila společnost Archaia Olomouc, o. p. s., na jaře roku 2007 záchraný archeologický výzkum v souvislosti s úpravou Žerotínova náměstí. Jedná se o prostor raně středověké a středověké aglomerace ve vlastním jádru města Přerova. V trase budoucí stokové sítě bylo vytyčeno sedm ručně hloubených sond (vozovka a svrchní vrstvy byly odstraněny pomocí mechanizace), oddělených 1 m širokými kontrolními bloky, a dvě další, zachytávající situaci přímo ve výkopu hloubeného mechanizací. Celkově byl terén snížen o 1–3,26 m.

Profily sond S 1–7 ukazují především mocný raně středověký horizont a naň nasadající recentní úpravy terénu v prostoru Žerotínova náměstí. Významnou část představují nálezy keramických střepů, pocházejících z kultur